

PELLO ZUBIRIA

Antropologo batek ikasia Parisko polizien artean

Ez bakarrik polizia eta jendarmeak, Frantzia segurtasunik eza salatzen duten jendeak oro dabilta asaldatuta: Didier Fassin soziologoak *La force de l'ordre* ikerketa liburuarekin erakutsi du gaizkileak harrapatzen berezitatuko poliziak okerreko taktikekin tematzen direla, azkenean beraiek direlarik auzoetako istilu askoren eragile.

LA FORCE DE L'ORDRE LIBURUAZ *L'Express* astekariko F. Prevelek idatzi du: "Kontuz, liburu honek lehergai nuklearra darama. 2005etik 2007ra Didier Fassin soziologoak lan egin du poliziako BAC *Brigade Anti-Criminelle* ekipo bati jarraituz, Parisko aldirietako auzune batean. Gure usteak ustel uzten dituzten ondorioak atera ditu. Ez, bada, auzune horietako segurtasun falta ez omen da hain larria. Ez, indar erakusketek ez ei dute hobetzen ordena publikoa".

Telebista publiko frantsesean urriaren 25eko gauean *Ce soir (ou jamais)* saio arrakastatsua ikusi zutenak izan ziren lekuko: Fassinen iritziak errespetu handiz hartuak dira.

Frédéric Taddeik aurkeztu zuen antropologo eta soziologoa, Princeton-en irakasle dena, *La Force de l'ordre, une anthropologie de la police des quartiers* liburuaren egilea. "Fassinek jakin nahi zuen nortzuk ziren BACeko poliziok. Bere ustez, bihurtu dira 'politika segurtasunzalearen beso armatua', agintearen komunikazio beharrak 'fakturazio helburuak betez' asetzen dituztenak. Poliziak salatzea baino gehiago liburuarekin erakutsi du zein egoera sozial eta politikok sortu duten 'salbuespen egoera txiki hau', erakutsiz *injustice ordinaire* deitzen zaion hori nora erabiltzen den auzoetan".

Antropologo eta soziologo gain mediku ere baden Fassinek bi doze-na liburu argitaratuak ditu, horietako asko antropologia eta osasunari buruzkoak, baina baita osasun sistema eta politika lotzen dituztenak ere. Telebistako emankizunean aurrez aurre Alain Bauer kriminologoa eduki zuen, Frantziako ospetsuena-takoa, Sarkozyrekin eta aurretik Chevenementekin Barne ministroaren aholkulari izana segurtasun afere-tan. Bauerrek berak xehetasun batean besterik ez zion azaldu eza-dostasuna Fassini. Behar bada Fassin hizketan gizon gozo eta moderatua delako, baina funtsean, Bauerrek aitortu zuenez, *La force de l'ordre* oso ikerlan on baten emaitza delako.

Ce soir (ou jamais) programaren webgunean ikusgai dago egun hartakoa. Aldiz, paperean, *Le Nouvel Observateur* astekarian Elsa Vigoureux-ek egin elkarrizketa plazaratu zuten irail erdialdean, lerroburu adierazko-rrokin: *Des policiers dans la "jungle urbaine"*, euskaraz librea "Poliziak kaleetako oihanean" eman lezakee-na. Dena mami.

Azken hamarkada hauetan, esplika-tu du Didier Fassinek, auzogunee-tako polizia joan da antolatzen Fran-tzian, eta honen barruan BAC famatua. Mundu osoan bezala hemen ere poliziak jo du jende ahu-lenetan zentratzera —zehazkiago Ipa-

Irudia www.copwatchnord-idf.org gunetik hartuta dago: Parisko periferiako auzune batean kaleko arroparekin jantzitako lau polizia nortasun kontrola eta miaketa egi-ten ari zaizkie magrebiar itxurako gazteei. Gure unibertsitateetako inori utziko ez litzaikena —agian gure unibertsitateetako inor proposatzera ere ausartuko ez litzate-keena— lortu du Didier Fassin antropologo-ak: 15 hilabete pasa ditu karriketako krime-nak pertsegitzen dituen polizia talde batekin, haien eguneroko lana ezagutu eta aztertzen. Azken urteetako polizia eredu-en disezioa egin du *La force de l'ordre*ren 400 orrialdetan. Ikasgai askotarako ematen ari da. Estatuari eskaini dizkionen artean, honakoa ekonomikoa: poliziak horrela era-biliz diru publikoak xahutzen dira, Estatuak sosak erabili behar litzuke benetan existi-tzen den kriminalitate txikia konpontzeko bestelako estrategia eta antolakizunetan.

rraldekoek esango dute *ziblatzera* eta Hegoaldekoek *zibatzerara*—, lan egiteko metodo bereziak garatuko dituzte, paramilitar gisakoak, legalitateetik kanpo daudenak, sortuz salbuespen egoera txikiak han eta hemen. "Fran-tzian polizia nazionala ez dago herri-tarren zerbitzuan baizik eta Estatu-a-renean, nahiz eta honek neutraltasunaren bermatzaile behar-ko lukeen".

Fassinek egin ikerketa munduko beste leku batzuetan ohikoa omen da, baina Frantzia orain arte ez. Hemen, Espainian? Antropologo bat gure arteko Guardia Zibil, Poli-zia Nazional eta Ertzainen artean patruilatzen —zer esanik ez komisa-rietan muturra sartzen— eta bukae-ran liburu bat argitaratu eta telebis-tan luze-zabal azaltzen... ez dute ikusiko zure begiek.

"Putakumeok ez gaituzte maite"

Auzo gatazkatsuetara bidaltzen dituzten polizia gazteak herri txikie-tan haziak izan dira, ez dute hiri handietako barrioen ezagutzarik. Poliziaren eskolan ere oihan arris-kutsutzat erakutsi dizkiete parajeok, jende basatiz beteak, ezin omen da haietan bereizi zein den jatorra eta zein delinkuentea.

Ondoren, graduak eta armak harturik, heldu dira *infernura* "lapu-rrak eta gaiztaginak harrapatzera"...

baina lapurrak falta! Bazabiltza patruilan kriminal bandak harrapatu parafernalia osoarekin eta gau osoan ia inork ez du telefonatzen, ez da deus gertatzen.

Fassinek azaltzen duenez, estatistikek garbi diote kriminalitatea jaitsi egin dela; gaiztakeria txikiak dira usuenik gertatzen eta horien egileak gutxitan harrapatzen dira bitxiak edo sakelakoak eskuetan. Alabaina, ordenaren zaintzaileoi presa sartzen zaie *goitik*: Fassinek dioen bezala negozioekin alderatuz, “fakturatu beharra daukate”. Helburuak bete. Atxilotu, alegia.

Arrestatuen zerrenda luzatzeko poliziek jotzen dute eskueran daukatena harrapatzera, hots, paperik gabekoak, *sbiteux* jendea (kalamu

erretzaileak, *porreroak*), eta abar. Paperik gabe dabiltzan atzeritarrak arrestatzea erraza da, aski da haien itxurari erreparatzea, metroan, kale bazterretan, errepidean. Drogazaleak zakuratzeko, berriz, badakizu zer egin: periferiako auzuneetara joan, gazte edo susmagarriak gelditu eta haien jantzietan miatu.

Dudarik gabe poliziek nahiago lukete *dealerrak* harrapatzea, *gamelu* edo *mandoak* alegia, baina horiek nar-kotikoetako polizien negozioa dira. Eta paperak eskatu honi eta *kaxxo* gogor samarra egin hari, giroa garraztuz doa kartieletan. “*Putakumeok* ez gaituzte askorik maite” esango dute *zakurrak* deitzen dietenaz.

Atxilotuetako gehienak gero epaileek karrikara bidaliko dituzte

berriz. Poliziak ez daude pozik jujeekin: “Bigunegiak direla uste dute—dio Fassinek—nahiz eta egitateek alderantzizkoa erakutsi. Eta poliziek justizia beren eskuz egiteko joera dute. Gazteen gain nortasun kontrol ilegalak egiten dituzte, hauek umiliaraziz. Edo talde batean atxiloketa arbitrarioak burutuz. Haiek diotenez, ‘bizia izorratzeko’—*pourrir la vie*—helburuarekin. Jen-deok, ondorioz, zigor bikoitza nozitu-tuko dute, epaileena eta poliziena”.

La force de l'ordre liburuan, antza denez, antropologoak kontatzen ditu bere seme-alabei gertatutakoak ere, nola afrikar jatorriko lagunak jipoitu zituzten BACEko agenteek. Baina gertatzen da normalean populazioaren zati batek baizik ez duela bizi horrelako giroa inguruan, gainerakoek ez dute ikusten. “Errealitate hau ez ezagutzea bidegabekeriak ezkutatzea da”, dio Fassinek.

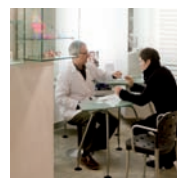
Azkenean azken hamarkadotan ordenaren zaintzaileek eta politikoek gerraren iruditeria oso bat antolatatu dute: etxe barruko etsaiak, zigor erasoak pertsona bakar baten ekintza kastigatzeko, teknologia militarren erabilera liskarretan, eta abar.

Ordainetan, auzune askotako biztanleak biktima sentitzen dira. “Gazte bat hiltzen delarik poliziarren kotxe batek zanpatuta edo komisaria baten barruan, matxinada gogoa piztu daiteke. Horrela sortzen dira istiluak. Alde batetik batzuen gerrako iruditeria. Bestetik besteen matxinatzeko gogoa”. ■

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

Zerbitzua
Kalitatea
Garantia

